

Toronyiránt a Maglicsra

Esti pillantás a Maglicsra

A pütkösi hétfvégéken általában valamelyik európai ország legmagasabb csúcsára szervezünk túrát, és ebben a sorban néhány éve Bosznia-Hercegovina következett. A hegy lábánál, Tjentiste elhanyagolt sportszállójában egyetlen személyt találtunk, a gondnokot, aki elmondta, az udvaron ugyan nyugodtan sátrat verhetünk, de a hegyen még tél van, és az idén még senki sem mászta meg a csúcst. Véleményét figyelmesen meghallgattuk, de téli felszerelésünk és a hajnalra időzített ébresztő alapján mégis bizakodtunk a hegy sikeres meghódításában. A hajnal azután hatalmas viharral köszöntött ránk, és csak hosszú kényszerpihenő után tudtunk elindulni. A túraösvény kezdetéig még közel húsz kilométer várt ránk egy aszfaltozott, majd murvás úton, amin autóval egészen addig tudtunk haladni, amíg az első,

útra dőlt fáig nem értünk. Először arra gondoltunk, nekiállunk fűrészelni, de végül felkaptuk a hátizsákokat, és a gyaloglás mellett döntöttünk. Kiszáratva újabb, majd ismét újabb kidőlt fával talákoztunk, és már jócskán benne jártunk a délelőttben, amikor végre a hegyi ösvény kezdetéhez értünk. Rövidesen a térdig érő hó is megérkezett, de addigra éles logikával már rájöttünk, ilyen körülmények között a rendelkezésünkre álló hétfvége nem alkalmas a csúcstúrára. A Maglics megmászását legközelebb egy nyári hosszú hétfvégre kell időzíteni. A kétszeri látogatásnak annyi előnye volt, hogy első alkalommal Horvátország felől, a bosnyák Dobojs és Maglaj érintésével, másodjára pedig Szerbián keresztül érkeztünk Tjentistébe, így a mászás mellett az ország más-más szejletébe nyertünk bepillantást. A szerb határ elhagyása után Visegrád híres öreg hídját kerestük fel,

A Maglics csúcsán

melynek partján Ivo Andrić emlékműve áll. A város nevét a Nobel-díjas író tette világszerte ismertté „Híd a Drinán” című regényével. Okulva korábbi tapasztalatunkból, még első este végigküzdöttük magunkat az erdei úton, és az éjszakát Prijedor szikláinak tövében töltöttük. A Maglics innen két úton is megközelíthető. Egy közeli kövön feliratot vettünk észre, mely szerint a csúcs három óra, de alpin felszerelés szükséges. Mászóeszközt ugyan nem vittünk magunkkal, de a három óra olyan kecsegtetően hangzott, aminek nem lehetett ellenállni. Az út először gyephavasi legelőn vezetett, majd omladékos terep következett, és rövidesen elértük a fal alját. Stabil lépések és kapaszkodók között jó tempóban haladtunk, majd az első kellemetlennek tűnő helyen a beépített biztosításokra is rátaláltunk. Legalábbis a sziklába rögzített fémekre és arra a drótkötélre, ami csatokban lógott lefelé. A biztosítás az első métereken szükségtelennek látszott, az út azonban egyre határozottabban tendált egy meredek, szakadékos terület fölé. Még igazán megijedni sem volt időnk, mire a szikla újra lejtővé szelődött, és kimászhattunk a csúcsgerincre. Felfelé ajánlható az útvonal – legalábbis a nem szédülő túrázóknak –, bár ép drótkötelek és

A Trnovaci-tó látkepe

Lefelé a Maglics normál útján

önbiztosítás használata mellett lenne igazán biztonságos. A mászóút további előnye, hogy nyugati fekvése révén reggel végig árnyékban haladhatunk, a 2386 méteres csúcs eléréséhez pedig jóval kevesebb időre volt szükségünk, mint a megadott három óra. A meredek szakasz néhány ingatag lépése miatt az útvonal lefelé csak biztosítás mellett javasolt.

Bosznia-Hercegovina legmagasabb pontján nem az ország zászlója leng. A csúcst díszítő trikolor az ország kantonok szerinti és etnikai felosztásának következtében a Boszniai Szerb Köztársaság piros-kék-fehér zászlaja – és nem is leng, ugyanis fémből készült. A csúcs alatt 1973-ból származó emléktábla látható, mely még a jugoszláv antifasiszták második világháborús harcait juttatja eszünkbe. A gerinc vonalának következő hegycsúcsa, a Crnogorski

Visszatekintés a csúcson

kétoldalt a sziklák, messze alattunk pedig a tó zöldes színű vizeit. A normál úton gyorsan haladtunk lefelé, hogy mielőbb lehűthessük magunkat a kis hegyi tó habjaiban. Aki fűrdött már ilyen tengerszemben, jól tudja, a lehűlés vágya ennek vizében a rendkívül gyorsan megvalósuló álmok közé tartozik. A parton tábla juttatta eszünkbe, hogy még a határ montenegrói oldalán vagyunk, majd újra Bosznia-Hercegovinába érve hosszú sétát igényelt, mire visszajutottunk a Prijedorhoz. Úgy éreztük, jól döntöttünk, hogy a direkt úton még délelőtt megmáztunk a csúcst, majd a normál úton, kényelmes tempóban érkezünk vissza az indulás helyére. Aki felfelé is a normál utat szeretné választani, jobban teszi, ha előző este eljut a Trnovaci-tóig, ahol a sátrazás engedélyezett – így az egy napra eső túra rövidebb lesz, mint az utolsó parkolótól, vagyis a Prijevortól kezdve. A csúcs a Sutjeska Nemzeti Park területére esik, mely 1965-ös alapításakor Bosznia-Hercegovina első nemzeti parki védettséggel rendelkező területeként jött létre. Nevezetessége a hegycsúcsok mellett a Perucica-őserdő. Európában ugyanis – néhány kivételtől eltekintve – ilyen érintetlen vadonnal már nem találkozhatunk. A park 17 ezer hektáros

területének 66 %-át borítja erdő, a fennmaradó rész pedig alpesi rét és szikla, de a területhez közel 54 ezer hektáros védőövezet is tartozik. A fák közül a bükk és a fenyő számít meghatározónak, de kiemelhető, hogy a magasan erdőszült ország 4000 növényfajának 10 %-a endemikus, emiatt a térség egyben a botanikusok paradicsoma is.

Kirándulásunkat mindkét alkalommal Szarajevóban fejeztük be. A város az 1995-ös békeszerződést követően rohamos fejlődésnek indult, a történelmi mag ugyanakkor őrzi régi muzulmán hangulatát. A Gazi Huszref bég-dzsámi, a Bezisztán üzletei, a Moricsa-hán falai között működő szőnyegboltok és étterem vagy a főtér, a Bascarsija csak néhány azon látnivalók közül, ami alapján joggal állíthatjuk: Szarajevó kihagyhatatlan. Békefenntartókkal ugyan szelvében-hosszában találkozhatunk, de a városban teljes nyugalom van.

A Miljacka-folyó egyik hídja mellett emléktáblát vettünk észre. Itt gyilkolták meg 1914. június 28-án az Osztrák–Magyar Monarchia trónörökösét, Ferenc Ferdinándot. Ki tudja, hogyan alakult volna a végzetes golyók nélkül a Monarchia és ezáltal Bosznia-Hercegovina története.

Medresa Szarajevóban

Maglic ugyan két méterrel magasabb, de a pár percnyi sétával elérhető csúcs már egy másik ország, Montenegro (Crna Gora) területére esik. A közel 50 %-ban muzulmán Bosznia-Hercegovinában azon már nem is lepődünk meg, hogy fölöttünk, vagyis a boszniai szerb lobogó felső, vörös mezőjében egy befirkantott szöveg olvasható: „Allah je jedini bog” (Egy az isten, Allah). El sem mozdulunk a Maglicsról, mégis lezajlik előttünk a délszláv történelem. A Maglics jelentése ködös, augusztus végi túránk során azonban verőfényes napsütést fogtunk ki. Egy órát töltöttünk odafenn, majd a szomszédos, 2388 méteres csúcs érintésével a Trnovaci-tó felé vettük az irányt. Rövidesen a nap legszebb panorámája tárult elénk,

Visegrad öreg hídjának részlete